

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 40/20

Luxemburg, 2 april 2020

Arrest in de gevoegde zaken C-715/17, C-718/17 en C-719/17
Commissie/Polen, Hongarije en Tsjechië

Door geen uitvoering te geven aan het tijdelijke herplaatsingsmechanisme voor aanvragers van internationale bescherming zijn Polen, Hongarije en Tsjechië de krachtens het Unierecht op hen rustende verplichtingen niet nagekomen

Deze lidstaten kunnen zich noch op hun verantwoordelijkheden op het gebied van de handhaving van de openbare orde en de bescherming van de binnenlandse veiligheid, noch op de vermeende slechte werking van het herplaatsingsmechanisme beroepen om zich aan de toepassing van dit mechanisme te onttrekken

Bij het arrest Commissie/Polen, Hongarije en Tsjechië (Tijdelijk herplaatsingsmechanisme voor aanvragers van internationale bescherming) (C-715/17, C-718/17 en C-719/17) van 2 april 2020 **heeft het Hof de niet-nakomingsberoepen toegewezen die door de Commissie** tegen deze drie lidstaten waren **ingesteld**. Met haar beroepen verzocht de Commissie het Hof **vast te stellen dat de betrokken lidstaten de krachtens het Unierecht op hen rustende verplichtingen niet waren nagekomen** door niet op gezette tijden en ten minste om de drie maanden een passend aantal aanvragers van internationale bescherming op te geven dat snel op hun grondgebied kon worden herplaatst, en door bijgevolg evenmin aan hun daaropvolgende herplaatsingsverplichtingen te voldoen. Het Hof heeft geoordeeld **dat de drie betrokken lidstaten inbreuk hebben gemaakt op een besluit van de Raad om 120 000 aanvragers van internationale bescherming verplicht vanuit Griekenland en Italië te herplaatsen naar de andere lidstaten van de Unie**¹. Voorts heeft het Hof vastgesteld dat **Polen en Tsjechië ook niet hebben voldaan aan hun verplichtingen die voortvloeiden uit een eerder besluit, dat de Raad had vastgesteld met het oog op de vrijwillige herplaatsing van 40 000 aanvragers van internationale bescherming vanuit Griekenland en Italië naar de andere lidstaten van de Unie**². Hongarije was niet gebonden door de herplaatsingsmaatregelen waarin laatstgenoemd besluit voorzag.

Beide besluiten (hierna: „herplaatsingsbesluiten”) zijn in september 2015 door de Raad vastgesteld wegens de noodsituatie die in Italië en Griekenland was ontstaan door de toestroom van onderdanen van derde landen. Ter uitvoering van deze besluiten³ heeft Polen in december 2015 meegedeeld dat 100 personen snel op zijn grondgebied konden worden herplaatst. Het heeft die personen vervolgens echter niet daadwerkelijk herplaatst en heeft verder ook geen enkele toezegging tot herplaatsing meer gedaan. Hongarije heeft nooit meegedeeld hoeveel personen ter uitvoering van het bindende herplaatsingsbesluit op zijn grondgebied konden worden herplaatst en heeft geen enkele herplaatsing verricht. Tsjechië, ten slotte, heeft ter uitvoering van de herplaatsingsbesluiten⁴ in februari en mei 2016 meegedeeld dat 50 personen op zijn grondgebied konden worden herplaatst. Vanuit Griekenland zijn daadwerkelijk twaalf personen herplaatst, maar Tsjechië is daarna geen enkele verbintenis tot herplaatsing meer aangegaan.

¹ Besluit (EU) 2015/1601 van de Raad van 22 september 2015 tot vaststelling van voorlopige maatregelen op het gebied van internationale bescherming ten gunste van Italië en Griekenland (PB 2015, L 248, blz. 80). De geldigheid van dit besluit werd betwist in de gevoegde zaken C-643/15 en C-647/15, Slovakije en Hongarije/Raad; zie ook persmededeling nr. 91/17.

² Besluit (EU) 2015/1523 van de Raad van 14 september 2015 tot vaststelling van voorlopige maatregelen op het gebied van internationale bescherming ten gunste van Italië en van Griekenland (PB 2015, L 239, blz. 146).

³ Artikel 5, lid 2, van elk van deze besluiten.

⁴ Artikel 5, lid 2, van elk van deze besluiten.

In dit arrest heeft het Hof om te beginnen **het argument van de drie betrokken lidstaten afgewezen dat de beroepen van de Commissie niet-ontvankelijk zijn omdat zij na het verstrijken van de geldigheidsduur van de herplaatsingsbesluiten – respectievelijk op 17 en 26 september 2017 – de gestelde inbreuken niet meer kunnen verhelpen.** In dit verband heeft het Hof eraan herinnerd dat een beroep wegens niet-nakoming ontvankelijk is indien de Commissie alleen verzoekt om vast te stellen dat de aangevoerde niet-nakoming daadwerkelijk heeft plaatsgevonden, met name in situaties zoals in deze zaken, waarin de handeling van Unierecht die geschonden zou zijn definitief niet meer van toepassing is na het verstrijken van de termijn die in het met redenen omkleed advies is gesteld, namelijk 23 augustus 2017. Bovendien **blijft er een materieel belang bestaan bij de vaststelling van een niet-nakoming, met name om te bepalen op welke grondslag een lidstaat als gevolg van zijn niet-nakoming aansprakelijk kan worden gesteld jegens andere lidstaten, de Unie of particulieren.**

Ten gronde betoogden Polen en Hongarije meer bepaald dat zij de herplaatsingsbesluiten buiten toepassing mochten laten op grond van artikel 72 VWEU, volgens hetwelk de bepalingen van het VWEU betreffende de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, waartoe met name het asielbeleid behoort, de uitoefening van de verantwoordelijkheid van de lidstaten voor de handhaving van de openbare orde en de bescherming van de binnenlandse veiligheid onverlet laten. Dienaangaande heeft het Hof verklaard dat artikel 72 VWEU strikt moet worden uitgelegd omdat het een uitzondering vormt op de algemene regels van het Unierecht. **Dit artikel verleent de lidstaten dus niet de bevoegdheid om van het Unierecht af te wijken louter door zich te beroepen op belangen die verband houden met de handhaving van de openbare orde en de bescherming van de binnenlandse veiligheid, maar verlangt van hen het bewijs dat zij hun verantwoordelijkheden op dit gebied slechts kunnen uitoefenen indien zij gebruikmaken van de afwijking waarin dat artikel voorziet.**

Dienaangaande heeft het Hof opgemerkt dat krachtens de herplaatsingsbesluiten **tijdens de gehele herplaatsingsprocedure**, tot de aanvrager van internationale bescherming daadwerkelijk was overgebracht, **rekening moest worden gehouden met de nationale veiligheid en de openbare orde.** In dit verband moesten de bevoegde autoriteiten van de lidstaten van herplaatsing volgens het Hof over een ruime beoordelingsmarge beschikken wanneer zij bepaalden of er redelijke gronden waren om een te herplaatsen onderdaan van een derde land te beschouwen als een gevaar voor de nationale veiligheid of de openbare orde op hun grondgebied. Het heeft er op dit punt op gewezen dat het begrip „gevaar voor de nationale veiligheid of de openbare orde” in de zin van de herplaatsingsbesluiten⁵ zo moet worden uitgelegd dat het betrekking heeft op zowel actuele als potentiële bedreigingen voor de nationale veiligheid of de openbare orde. Het heeft evenwel verduidelijkt dat de bevoegde autoriteiten deze gronden slechts konden invoeren voor zover zij zich, na een onderzoek **per geval, baseerden op onderling overeenstemmende, objectieve en nauwkeurige gegevens die konden doen vermoeden dat de betrokken aanvrager een actueel of potentieel gevaar vormde.** Het Hof heeft bijgevolg geoordeeld dat **de in deze bepalingen vervatte regeling zich ertegen verzette dat een lidstaat in het kader van de herplaatsingsprocedure zuiver ten behoeve van algemene preventie en zonder een rechtstreeks verband aan te tonen met een individueel geval, artikel 72 VWEU categorisch inriep om te rechtvaardigen dat hij de krachtens de herplaatsingsbesluiten op hem rustende verplichtingen tijdelijk of zelfs definitief niet meer nakwam.**

Vervolgens heeft het Hof met betrekking tot het middel van Tsjechië inzake de slechte werking van het betrokken herplaatsingsmechanisme geoordeeld dat niet kan worden aanvaard dat een lidstaat zich baseert op zijn eenzijdige beoordeling van het aangevoerde gebrek aan doeltreffendheid, of zelfs op de vermeende slechte werking van het bij de herplaatsingsbesluiten ingestelde mechanisme, om zich te onttrekken aan de verplichting tot herplaatsing die krachtens deze besluiten op hem rust, omdat anders afbreuk zou kunnen worden gedaan aan de doelstelling van solidariteit die inherent is aan deze besluiten, alsook aan hun bindend karakter. Ten slotte heeft het Hof erop gewezen dat de herplaatsingsbesluiten vanaf de vaststelling en tijdens de gehele geldigheidsduur ervan verbindend waren voor Tsjechië, zodat deze lidstaat gehouden was de bij

---

⁵ Artikel 5, leden 4 en 7, van elk van deze besluiten.

die besluiten opgelegde verplichtingen tot herplaatsing na te komen, los van het feit dat Griekenland en Italië ook andere soorten steun ontvingen.

NOTA BENE: Een beroep wegens niet-nakoming gericht tegen een lidstaat die zijn uit het recht van de Unie voortvloeiende verplichtingen niet is nagekomen, kan worden ingesteld door de Commissie of door een andere lidstaat. Indien het Hof van Justitie de niet-nakoming vaststelt, dient de betrokken lidstaat zo snel mogelijk aan dit arrest te voldoen.

Wanneer de Commissie van oordeel is dat de lidstaat niet aan het arrest heeft voldaan, kan zij een nieuw beroep instellen en daarin financiële sancties vorderen. Worden de Commissie echter geen maatregelen tot omzetting van een richtlijn meegedeeld, dan kan het Hof van Justitie, op voorstel van de Commissie, bij het eerste arrest sancties opleggen.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170